

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Caput XI. De Satisfactione Sacramentali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

vt probatum est conclusione præcedente: ergo secundum præceptum obligat, nisi interveniat alia causa excusans, qualis esset v.g. periculum evulgationis, &c.

Quod si illud peccatum jam aliàs essem confessus, & vellem modò confiteri generaliter, tunc

quidem non tenerer manifestare complicem, quia non teneor in confessione generali omnia dicere quæ jam semel confessus sum, licet tamen manifestarem, vt patet ex prima Conclusionem, & bene resolvit Dicastillo.

Dicastillo.

CAPVT XI.

DE SATISFACTIONE SACRAMENTALI.

CONTROVERSIA I.

An opus formaliter satisfactorium debeat esse pœnale, formaliter liberum, & in gratia factum.

1037. **D**ICO 1. Opus satisfactorium debet esse pœnale. Ita cum D. Th. communis contra Vasq. Probatur ex Trid. loco cit. Ratio est, quia satisfactio est vindictio delicti commissi, & ordinatur ad correctionem tum ipsius satisfaciæntis, tum aliorum vt abstercantur, ac denique succedit in locum pœnæ à Deo infligendæ. An autem omne opus meritorium ratione suæ victoriæ quam includit omnis actus virtutis, sit hoc ipso pœnalis, & requirat arduitatē, dictum est lib. 2. tr. de Merito.

1038. **D**ICO 2. Opus satisfactionis à nobis sponte susceptum, debet provenire ab exercitio libero & meritorio. Probatur. Debet enim esse tale, per quod homo placeat Deo, & dignus fiat cuius opus acceptetur loco pœnæ alioquin infligendæ. debet etiam opus externum dignificari ad hoc, vt habeat vim satisfaciendi satisfactione contradistincta ab illa quæ inest (ex communiore sententia contra Ariagam d. 22. à n. 19.) actui formaliter meritorio: dignificatur autem & qualificatur ex eo quod procedat ab actu meritorio. Sanè omnes iudicamus, eum qui dormit humi, præcisè quia non habet lectum, non satisfacere Deo per talem mortificationem.

1039. **D**ICO 3. Pœnalitas externa augeret Satisfactionem quò est maior, etiam si nullum novum exercitium liberum accederet, vel tunc influat, quidquid sit an augeat rationem meriti, de quo dictum est tr. de Merito. Conclusio est communis contra Suarez d. 48. f. 8. n. 16. & 18. Probatur. Quia Satisfactio se habet per modum solutionis, in qua consideratur non solum affectus (vt in merito) sed ipsa exterior executio.

Accedit communis fidelium sensus, vtique in ratione allata fundatus: solemus enim nos affligere jejunijs, disciplinis, cilicijs, in eum finem, vt transacta actione relinquatur adhuc dolor in-

dependenter ab actuali libero voluntatis exercitio immediatè influente; & per talem dolorem censemus satisfieri copiosius, quàm si talis dolor non sequeretur.

Hinc si quis det famulo pecunias distribuendas pauperibus, vt satisfaciatur pœnitentiæ injunctæ, tunc primum consequetur fructum satisfactionis, quando actu dabitur elemosyna, licet tunc ipse dormiat: quia tunc ponitur alienatio pecuniæ, quæ est realiter, & objectivè pœnalis.

Obijciens. Ex hoc sequi videtur, adhuc satisfieri per opus pœnale, quando illud inceptum est in gratia, & continuatur superveniente peccato, quia adhuc verum est dicere, quòd procedat ab actu meritorio originaliter, & non requiritur eum de præfenti existere. R. Magnorum DD. Sententiam esse, quòd Pœnitentia non solum possit impleri in statu peccati mortalis, quantum satis est, vt pœnitens liberetur ab obligatione imposita per Sacerdotis claves, verum etiam illam pœnitentiam liberare pœnitentem ab aliqua parte pœnæ; cuius ratio est, quòd sit opus pœnale injunctum à Iudice, vt tali: Alij dicunt, habere primum suum effectum remoto obice, quos refert & sequitur Lugo.

Vtrum autem sit peccatum saltè veniale, perficere pœnitentiam in statu peccati mortalis, negant plures, quos refert & sequitur P. Antonius à Spiritu sancto. probabilis tamen est Sententia Alensis & Barbosa apud eundem, esse peccatum saltè veniale, quia est aliqua irreverentia erga Sacramentum, impedire quominus statim

consequatur suum effectum satisfactionis.

Xxxx 3

CON-

CONTROVERSIA II.

An sit obligatio imponendi Pœnitentiam eamque acceptandi.

1040. **T** Res potissimum casus sunt, in quibus non est necesse imponere Pœnitentiam. Primus, quando pœnitens jam est sensibus destitutus. Quod si adhuc sibi præsens est, imponenda erit levis, & citò præstabilis, v.g. invocatio nominis JESU, vel unctio pectoris: gravior verò, si eam promeruit, imponenda sub conditione: si convaluerit.

Secundus casus est, quando Confessarius ex circumstantiis intelligit, pœnitentem integrè satisfecisse, quod tamen vix unquam constabit.

Tertius. Si lucranda sunt indulgentiæ plenariæ, saltè moraliter certæ: quamvis & tunc expediatur levis saltem imponi. imò, ut advertit P. Esparza, nec tunc omittendæ sunt pœnitentiæ medicinales, si alioquin censentur necessariae.

Quando imponenda est pœnitentia levis, tunc non erit culpa gravis, si non imponatur, sicut nec ipse pœnitens graviter peccat eam non implendo. Rationem reddit Pallavicinus; quia non est talis pars Sacramenti, sine qua Sacramentum sit deforme. Imò Bonifacius VIII., ut refert glossa in Extrav. *Antiquorum de pœnit. & remiss.* reprehendit Confessarios, qui anno Iubilæi imponebant alias pœnitentias. ergo non curavit pro tunc defectum hujus partis integralis.

1041. **Q**uæritur 1. an Pœnitentia imponenda sit per modum Præcepti, vel possit imponi per modum Consilij, ita ut liberum sit pœnitenti implere vel non implere. hoc posterius affirmat Suarez, Tanner, Fillivejus, & alij plures.

Dicendum tamen est, semper pœnitentiam debere esse aliquatenus sub Præcepto. Ità communiter RR. Probatur ex Tridentino, quod expressè definit impositionem Pœnitentiæ procedere ex potestate ligandi. unde sic argumentor. Sacerdos tenetur per se loquendo imponere pœnitentiam, ut Sacramentum habeat suam integritatem: atqui impositio hæc procedit ex potestate ligandi: potestas autem ligandi non exercetur dando Consilium, sed obligando & præcipiendo, sicut & Iustitia Vindicativa: ergo debet pœnitentia imponi præceptivè.

Respondet Suarez & Diana, ligari pœnitentem conditionatè, si velit consequi fructum ex opere operato. Verùm hoc bene rejicit Arriaga: ridiculum sanè est dicere, rem ligari carcere, si Iudex illi dicat; Si vis manere in carcere, tractabo te lautè: si tamen vis abire, potes. Hinc apparet, crassum fuisse quorundam errorem, existimantium, per illa verba, quæ Confessarius absolutioni subjungit: Passio Domini, &c. omnia opera hominis elevari in partem pœnitentiæ pro satisfactione. Sunt enim verba deprecatoria, & non præceptiva.

Dixi in Conclusionem: *Aliquatenus*. Nunc certum est, aliquo modo posse pœnitentiam imponi esse liberam. v.g. si illi injungatur duci opera sub disjunctione, ut electio sit libera pœnitenti.

1042. **Q**uæritur 2. An hoc præcepto obligetur pœnitens ad acceptandam pœnitentiam rationabiliter impostam, vel an sit illi liberum acceptare, & consequenter absque novo piaculo non persolvere, acceptam nihilominus absolutione. Scutus, Gabriel, Navarrus, Medina, dixerunt, non teneri pœnitentem ad acceptandum, sed ejus arbitrio relinqui vel satisfaciendi in hac vita, vel differendi in alteram vitam, ibique satisfaciendi.

Contrarium tamen certum est, quod velique putat esse de fide. Ratio est, quia Pœnitentia imponitur à Iudice, reus autem tenetur obedire Iudici præcipienti. Unde non est paritas cum legibus civilibus, quas ideo subditi non tenentur acceptare, quia legislator accepit suam potestatem à populo, & quidem cum illa restrictione.

Obijciunt. Nemo tenetur ut privilegium: atqui est privilegium posse pro satisfactione magna substituere modicam satisfactionem. Respondetur, quod sit merum privilegium, cum includat præceptum, & imperium Iudicis vindictæ delicta, & ferentis sententiam absolutivam quidem, sed insuper etiam obligatoriam, & quidem in eam qui se tali Iudici subiecit: adeoque non est liber, ut consequatur absolutionem sine obligatione. Dum enim se subiecit potestati absolventi, subiecit se etiam potestati ligandi, cum utraque competat Sacerdoti: ergo si Sacerdos non vult vnam exercere sine altera, sed utramque, jam hoc ipse reus est utrique subiectus.

1043. **Q**uæritur 3. An liceat pœnitentiam implere per alium. Respondetur, cum distinctione. Sunt enim aliquæ operationes quæ factæ nomine nostro, adhuc dicuntur esse operationes, nostre, ut quis meo nomine contrahat, vel ex meo det elemosinam, & hujusmodi, non est dubium posse præstari per alium. Aliæ actiones non sunt nisi illius à quo procedunt, ut jejunare, orare, audire Missam, &c. de quibus negandum est posse per alium fieri, quia Tridentinum dicit, partes Sacramenti esse actus pœnitentis, & in eodem Confessarii, ut in propria persona fiant, nisi expressè procuracionem hujusmodi operum imponat.

Quæritur 4. Si tibi injungatur pro pœnitentia, ut jejunet tribus proximis diebus Veneris, & tu obliviscaris tali die, an sis liber à jejunio. Respondetur, Negative, quia sicut dicitur de præcepto sumendi Eucharistiam in Paschate, Confessarius primariò intendit triplex jejunium, & tantum secundariò designavit diem Veneris.

Quæritur 5. An pœnitens differendo in longum tempus pœnitentiam, possit peccare mortaliter. Respondetur, 1. Si Confessarius nullum tempus designavit, dilatio non erit facile peccatum mortale, si non sit excessiva & nimia. 2. Si tempus determinavit, tunc si variaretur gravi-

ter contra Confessarij intentionem, esset grave peccatum: ut si præcepisset singulis mensibus confiteri, tunc si integro mense intermitteres, graviter contravenires præcepto Confessarij. Si verò præciperet, ut intra mensem iterum confitearis, dilatio alteriusve diei ultra mensem, non esset gravis.

CONTROVERSIA III.

Quis possit mutare Pœnitentiam.

1044. Dicendum est contra Portell, Villalobos, & Dianam, non posse pœnitentem ipsum mutare pœnitentiam, ne quidem in opus aliud evidenter melius. Probatur. Satisfactio est debita ex præcepto: quando autem aliquid debetur ex præcepto, non est in potestate obligati mutare in id quod est, & iudicat ipse esse evidenter melius: v.g. esset evidenter melius dare elemosynam 100. aureorum, quam recitare vno die Horas Canonicas, nec tamen licet commutare hanc obligationem in illud opus. Ratio à priori est, quia licet sæpe in casu particulari legislator esset optimè contentus, si interogaretur, ut hoc pro illo substitueretur, vniuersalis tamen licentia commutandi ad arbitrium subditi, nec expedit, nec legislator in illam consentire censetur, propter periculum certum frequentissimi abusûs huius licentiae.

Obijciunt. Potest vovens mutare votum in aliud melius, ergo & pœnitentiam. Negatur paritas. nam periculum abusûs in commutanda re præcepta, provenit originaliter ex eo, quod præcepti & legis obligatio, utpote proveniens ab alio, sæpe sit nobis ingrata, & juxta naturalem propensionem nitamur in vetitum, & sæpe non assequamur quis sit finis præcepti, aut legis: inde fieret, ut non nisi cum maximo præiudicio finis legis posset esse potestas vniuersalis pro libitu subditorum commutare obligationes legis & præcepti, & cessaret maxima ex parte, si non omnino, subordinatio, conformitas, & reverentia erga Magistratus. At verò obligatio voti est omnino voluntaria, & primò grata: non sumus autem, perse loquendo, propensi ad mutandam voluntariam obligationem in aliam evidenter meliorem.

1045. Dicendum 2. Alium Confessarium posse pœnitentiam ab alio injunctam commutare, si peccata saltè graviora denuò audiat; tunc

enim causam ab alio iudicatam denuò iudicat, succedens priori Iudici in eodem tribunali; sicut secundus Episcopus potest moderari vel mutare pœnam ab antecessore impositam. Quo casu pœnitentia à secundo confessario imposita, non evadit pars integralis prioris Sacramenti, quia non est impletio prioris præcepti. Neque est absurdum prius Sacramentum hoc modo reddi incompletum, quia non deest tunc aliquod complementum requisitum: nam pro illis peccatis satisfit per pœnitentiam in secundo iudicio impositam. Quodli (prout fieri convenit) Secundus Iudex aliquid prioris pœnitentiae retineat, tunc potest illa pars esse complementum utriusque Sacramenti, sicut eadem aqua duplicis baptismi.

Loquendo denique de eodem Confessario, probabile est, quod asserit Lugo, posse eum mutare pœnitentiam etiam post quodvis longum tempus, modò adhuc saltè confusè recorderetur peccatorum, etiamsi non fiat nova confessio. Nam sicut ipsa executio pœnitentiae, quantumvis serò facta, est complementum & pars Sacramenti, & cum prioribus moraliter coniungitur, ita & illa mutatio pœnitentiae ab eodem Iudice facta.

1046. Pro Coronide quæres, an Satisfactio Sacramentalis exhibita post absolutionem, causet aliquem gradum Gratiae sanctificantis ultra illam, quam causavit Sacramentum per partes suas essentielles, nempe quando fuit finita forma absolutionis. S. Thomas planè id fieri supponit, nec potest commodè in aliuj sensum trahi q. 90. a. 2. ad 2. eum sequuntur Cajetanus, Sorus, Suarez, & Turrianus, ac probabilem vocat Dicastillo. Contraria est valde communis. Neutra habet convincens argumentum, & ideo negativa præfertur, quia non debet sine gravi fundamento affirmari talis vis causativa. Fundamentum affirmativæ opinionis est, quia Satisfactio est pars Sacramenti: ergo debet causare gratiam. & esse tantum partem integram, quæ si præsupponat tempore positas partes essentielles, non debet novam gratiam superaddere, cujus instantiam asserunt aliqui in Extrema Vnctione. Sufficit ergo ad partem integram, ut sit apta causare gratiam, quando præcedit ultimam partem essentialem. Et hæc de Pœnitentiae Sacramento (prætermisissis quæstionibus alijs, in quibus plus valet Legum auctoritas, & numerus asserentium, quam differentium ratiocinatio) dicta sufficiant;

Ad Majorem DE I Gloriam.

INDEX

